

Pedagógusok támogatása feladatok és kérdőívek kidolgozásában

*Hódi Ágnes és Tóth Edit:
Mérőfeladatok és kérdőívtételek szerkesztése*

A jól elkészített mérőfeladatok és kérdőívtételek egyértelműen beazonosíthatóak, hiszen ebben az esetben nem csupán homályos célokról és egymást követő tételek sokaságáról, hanem jól meghatározott célok, követelmények és a tartalom koherens összességéről van szó. Ennek elkészítése nehéz, és nagy körültekintést igénylő feladat. A pedagógiai munkának szerves része a tanulók tudásának és képességeinek, esetenként attitűdjeinek mérése, ám a mindennapi gyakorlatban használt eszközök gyakran nem mérnek pontosan, esetenként nem azt mérik, aminek mérésére tervezték őket.

Egy pedagógus többek között akkor kaphat megbízható és hiteles eredményt például az általa készített dolgozatokból, ha már maga a mérés is pontos; például megfelelően lefedi a számon kérendő tananyagot, vagy különböző tudásszintekhez igazítja a feladatokat. A pedagógusok gyűjthetnek még információkat a tanulók jellemzői mellett az általuk alkalmazott módszerekről, eszközökről, esetleg egyes tanulási szokásokról. Annak érdekében, hogy e pedagógiai mérések minél jobbak, pontosabbak legyenek, alaposan összeállított dolgozatokra és kérdőívekre van szükség. Hódi Ágnes és Tóth Edit *Mérőfeladatok és kérdőívtételek szerkesztése* című könyve a mérőfeladatok és kérdőívtételek szerkesztésének támogatását tűzte ki célul a pedagógusok körében. A könyv hasznos gyakorlati segítséget nyújt a pedagógiai mérések megtervezéséhez, a dolgozatok feladatainak megírásához és a kérdőíves vizsgálatok mérőeszközeinek elkészítéséhez egyaránt.

A könyv két fő tartalmi egységből áll; az első három fejezet (1. *Az item*, 2.

Feladattipológia, 3. *Pedagógiai értékelés*) a feladattípusok alapjaiba vezeti be az olvasót, míg az utolsó, 4. fejezet (*Kérdőívszerkesztés pedagógusok számára*) a kérdőívtételek szerkesztését tárgyalja. Minden fejezet ellenőrző kérdésekkel zárul, így az olvasó könnyen megvizsgálhatja, hogy mire emlékszik a fejezetből, s ezek egyben a téma legfontosabb tudnivalóit is kiemelik.

Az 1. fejezetben a szerzők megadják a dolgozatok, tesztek legkisebb alkotóelemének, az itemnek a meghatározását, többféle értelmezését. Emellett részletesen ismertetik (a köznyelvben tévesen is használt) dolgozatok itemeinek alkotóelemeit, valamint azok felépítését. A rendkívül alapos fogalomtisztázás a következő fejezetet készíti elő, ahol a feladatmegoldók által leggyakrabban használt item-típusokat mutatják be. A feladattipológia között megtalálható a többszörös választás, az egymáshoz rendelés (illesztés), a kiegészítő feladatok, vagy az esszé típusú feladatok. A jó és rossz példák változatos tantárgyi területekről származnak, így szemléltetésükkel könnyen érthetővé és felismerhető válik egy-egy jó megoldás

vagy akár típushiba (pl. rossz választ nem büntetünk, vagyis 0 pont adható rá, nem mínusz).

A 3. fejezet tömören összefoglalja a mérőfeladatok összeállításához és szerkesztéséhez szükséges legalapvetőbb ismereteket, megközelítéseket és fogalmakat (teszt, teljesítmények viszonyítása, validitás) a pedagógiai mérés és értékelés területén. A szerzők elhelyezik a mérőfeladatokat a pedagógiai értékelés folyamatában, valamint körülhatárolják azok célját, követelményeit, lehetőségeit és tartalmát.

A 4. fejezet a kérdőívszerkesztést mutatja be. A kérdések szerkezete (zárt és nyílt kérdések) és alkalmazásuk előnyeinek, hátrányainak ismertetése, valamint a kérdőív felépítésének bemutatása átfogó tudást kínál azok számára, akik még csak ismerkednek a kérdőívszerkesztéssel, vagy szeretnének pontosabb eredményeket kapni a jövőbeni méréseik során. Ezt segíti a kérdőív áttekintéséhez írt ellenőrző lista vagy a kérdőívszerkesztés tipikus hibáinak elkerüléséhez szóló tanácsok is. A könyv írói odafigyeltek arra is, hogy a kérdőív megszerkesztésének lépésein – az első betűtől az utolsóig – végigvezessék az olvasót. A bevezető szöveg megírásán át a megfelelő kérdőívtételek

kiválasztásáig (ekkor már fel is használható a 2. fejezetből frissen megszerzett feladattipológiai tudás) és a kérdőív lezárásáig számos, példákkal ellátott instrukciót kaphat az olvasó.

Mind a négy fejezetben a szerzők a mű céljához hűen építenek a tesztelmélet tudományos szakirodalmára, ráadásul a rengeteg példa könnyen érthetővé teszi az elméleti hátteret, így a könyv a mindennapok gyakorlata során jól hasznosíthatóvá válik.

A könyv ajánlható minden olyan pedagógusnak, akik szeretnének megbízható és érvényes dolgozatokat és/vagy kérdőíveket összeállítani, valamint azon óvopedagógus, tanító- vagy tanárszakos hallgatónak is, akik betekintést szeretnének kapni a pedagógiai mérés és értékelés gyakorlati módszereibe, vagy mérőeszközöket szeretnének készíteni szakdolgozatukhoz.

Hódi Ágnes & Tóth Edit (2019). *Mérőfeladatok és kérdőívtételek szerkesztése*. Szeged: Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó.

Sebestyén Edmond
SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola